

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Andreae Alciati Emblemata

Alciati, Andrea

Patavii, 1661

Concordia insuperabilis. Emblema XL.

[urn:nbn:de:bsz:31-127360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-127360)

Concordia Insuperabilis .

EMBLEMA XL.

TERGEMINOS inter fuerat concordia fratres,
 Tanta simul pietas mutua, & vnus amor:
 Inuicti humanis vt viribus ampla tenerent
 Regna, vno dicti nomine Geryonis.

COMMENTARI I.

GERYONIS effigiem exprimit homo corona & habitu regio, triceps, sex pedibus, & totidem manibus, quarum sinistra omnes vni clypeo innituntur; dextra verò, vna hastam, altera gladium, tertia sceptrum, gerunt. Apposita concordia imago, vt cui non desit prudentia, defensus, imperium, iniuriarum vltio cominus & eminus facta, celeritas, robur.

GERYONEM veteres talem finxerunt, qualem hic depictum damus, tripitem, crimanum, tripedem; quod varij va-

riè sunt interpretati, alijs ad hyemem, alijs *gia vna* ad tempus, alijs ad Lunæ mutationem triplicem id trahentes; alijs ad sophistam triū linguarum peritū referunt, alijs ad tres insulas Hispaniæ copiosissimas, duas nempe Balearides & Ebusus, quibus imperavit Geryon: Palæphatus mauult ad Trinacriam, i. tripitiam ciuitatem in Euxino ponto conuertere: sed quia hæc parum ad nostrum institutum facere videntur, ijs omisis, de fraterna concordia id intellegimus. Vnde *Fons Euxi* liquet Emblemata desumptum esse ex vlti- *blematis.*

Geryō eur
triceps &
tricorpor.

mo libro Iustini Historici, vbi hæc verba leguntur: In alia parte Hispaniæ, & quæ ex insulis constat, regnum penes Geryonem fuit. In hac pabuli tanta laticia est, vt nisi abstinentia interpellata sagina fuerit, pecora rumpantur. Inde denique armenta Geryonis, quæ illis temporibus sole opes habebantur, tanta fame fuere, vt Herculem ex Asia prædæ magnitudine illexerint. Porro Geryonem ipsum non triplicis naturæ (vt fabulis proditur) fuisse ferunt, sed tres fratres tantæ concordia extitisse, vt vno animo omnes regi viderentur. Nec bellum Herculi sua sponte intulisse, sed cū armenta sua rapi vidissent, amissa bello repetisse. Sic ille. Huius de Geryone pegmatitis permulti meminere, vt Eunapius Sardinianus auctor Græcus, vita Sophistarum: Lucianus in Toxari, ipso penè extremo: Arrianus de Alexandri gestis lib. 2. quo loco sententiam retulit Hecatei Abderitæ de Hercule & Geryone: Natalis Comes Mytholog. lib. 7. cap. 1. sub finem: Cælar. Rhodig. lib. 6. cap. 7. & lib. 20. cap. 6. Silius Italicus lib. 13.

Qualis Atlantiaci memoratur littore quendam

Monstrū Geryones immane tricorporis ira, Cui tres in pugna dextra varia arma gerabant.

Vna ignes sauos, ast altera pond sagittas Fundebat, validam fundebat tertia cornū: Atq; vno diuersa dabat tria vulnera visu. Vide etiam Plinium lib. 4. cap. 2. & Pompon. Melam lib. 3. cap. 6. Ouid. 9. Metamorph.

---Nec mo pastoris Iberi Forma triplex mouit.

Huic armenta Hercules abduxit, ab Euristheo iustus, vt est apud Isocratem in encomio Helenæ. Talis quoq; depingitur Herilus apud Virgillum.

Herilus.

Et regem hæc Herilum dextra sub Tartara misit,

Nascenti cui tres animas Feronia mater, (Horrendum dictū) dederat, terna arma mouenda,

Ter letho sternendus erat: cui tum tamen omnes

Abstulit hæc animas dextra, & totidem exiit armis.

Molionides.

Tales item fuisse Moliones, aut Molionides obseruo; siquidem D. Gregorius Nazianzenus, vt hoc obiter adijciam, pro con-

cordi fratrum amore, verbum Molionides vsurpauit, non sine aliqua prouerbij facie: *ὁι Μολιονίδαι τῆς ὀμπρικῆς διλτου τὸ δαυμα, ἃς κοινονία συμφορον ἰγνώρισε;* Molionida, Homericæ poematis miraculum, quos periculorum societas coniunxit. Plutarch. *περὶ φιλαδελφίας. δαυμα δειν ἔδιν ἢ πορῆ τῆς Μολιονίδας ἰκένους συμφορῆς τοῖς σώμασι γεγονῆσι δακύντας.* Non aliter quam Molionidas illos admirantur, quos conlito corpore concretos fuisse existimant. Hi vasta corporis mole Augiæ regi Elidis auxiliares, oppressi sunt ab Hercule atq; interfecti, ait Pindarus. In terpres Homeri ad Iliad. λ. quaternas manus totidemque oculos illis tribui à veteribus adnotat. Horum nomina Eurytus & Creatus.

TERGEMINOS] Lucretius lib. 3. Qui dæve triplexiora tergemini quoq; Geryone na vis.

III. Tergemini.

Virgilius 8. Æneid. ---maximus vltor

Tergemini necce Geryonis, spolijq; superbus Alcides aderat.

Sic Tergemini & Trigemini fratres dicuntur Horatij & Curiatij apud Liuiū 1. ab Vrbe, quod essent vno partu editi.

Quicū humanis ut viribus] Vt cū vinci non possent ab hostibus etiam fortissimis.

Ampla tenebant regna] Duas scilicet insulas Balearides & Ebusum: vel Trinacriā in Ponto Euxino, de qua Palæphatus.

Vno nomine Geryonis.] Quamquam tres essent, vno tamen nomine nuncupabantur. Geryon vocabulum præscum, à *gera* deriuatum, quod est aduena, vt interpretatur Hieronymus. Nam Geryon filius præci Hiarbæ Numidæ fuit; quamuis Heliodus in Theogonia eum filium Chrysaoris facit, qui fuit filius Medusæ, in hæc sententiam:

Geryon unde sic dictus, & cuius filius.

Edidit at Chrysaor sibi Geryonea trifaucē, Herculis ante suos illum vis inclita tauros Perdidit, atq; animā claua deponere iussit. Quidquid sit, adueniens classe in Hispaniam, Geryonæ, id est, aduena nomen habuit. Sed qui Geryonem hyemem interpretantur, dictum volunt ἀπο τῆς γερύειν, quid est fremere, quod propriū est hyemis.

CONCORDIA, vinculum incoluntatis & pacis, tot tantæque vires habet, vt vix vinci aut domari ferè queat, etiam si præ se ferat nescio quid pusillum aut debile

IV.

bile, nempe ubi singulorum habetur ratio. Ut enim lapides quidam infula Cycladice (teste Plin. o) integri natant in aqua, fracti concidunt fundum: ita Respublica discordijs pessum eunt, & quam ocyssimè collabuntur: concordia verò pace ligatè manent & perdurant. Quod aperte docuit Scylurus ille Scythia, cum moribundus extolorum fasciculo colligato, & postea soluto inuictam concordiam filiis commendauit. Nam fratrum inter se concordiam dixit Antisthenes quouis muro firmius munimentum: Quintilian. declam. 331. De vnanimi fratrum amore: Membra hercule inter se citius pugauerint, & si qua in nobis natura geminavit, diuersos ceperint effectus: nam quid aliud est fraternitas, quam diuisus spiritus, & quæ ad tuendos nos concessa sunt, multiplicata eò quidem felicius, quòd diuersis etiam consistèntibus locis esse idem, ac plura simul obire possimus, Horat. lib. 1. epist.

--- nos, tenerisq; columbi,

Fraternis animus quicquid negat alter, & alter.

Idem eod. lib. ad Iulium Florum:

--- ubicumque locorum

Viuitis, indigni fratrum rumpere foedus. Nobile fraternæ concordie exemplum nobis reliquit Eumenes rex, qui insidijs petitus à Perseo, credebatur extinctus. Cum is rumor Perganum esset perlatus, Attalus eius frater imposito sibi diademate, ductaque fratris vxore, regnum occupauit. Cæterum eam audisse illum viuum, profectus est illi obuiam vnà cum satellitibus, hastam gestans. Eumenes autem amanter illum amplexus, dixit in aurem: Ne festines ducere, priusquam me mortuum videris; nec præterea per omnem vitam, vllam offensus animi significationem vel dicto vel facto dedit: quin etiam moriens fratri & vxorem & regnum reliquit. Cuius animi memor Attalus, cum multos ex se liberos haberet, nullum tamen regno educavit: sed filio Eumenes, posteaquam adoleuisset, adhuc viuens principatum tradidit. Vide Plutarch.

Simile concordie exemplar exprimit in coniugibus Ouidius 8. Metamorph.

Sed pia Baucis anus, pariliq; aetate Philomela
Illa sunt amnis iuncti iuuenilibus, illa
Conseruere cæsa, paupertatemq; ferendo
Effecere leuem, nec iniqua mente ferendam:
Nec refert domos illic, famulorve regias,
Tota domus duo sunt, ij dè parentq; inbèntq;
Cū Xerxes expugnatis Thermopylæ crudeliter tractasset Astum, & hac fama perterriti classarii cogitarent de repetenda domo, idque plerique suaderent: solus Themistocles obstitit, dicens, eos viuicifos hostibus fore pares, dispersos verò perituros: Tanta fuit viro in vnanimi militum concordia fiducia. Vnde etià Agefilaus Lacedæmoniorum Rex, cum à quodam percontaretur, quam ob causam Sparta non cingeretur incensibus: ostendit ciues armatos & vnanimos. Hi, inquit, sunt Sparta ciuitatis menia. Significans, Respublicas nullo munimento tutiores esse, quam virtute ciuium consentientium. Eam ob rem etiam sinxerūt veteres Geryonem fuisse tricornem, aut tricipitem, quòd vnà cum fratribus, quos duos habebat, tanto amore tantaq; fide æuum traxerit, vt ij vno nomine Geryones dicerentur: adeoque vnica regi animam & voluntatè in esse, quanquam tres essent, communis iactabat opinio. Nō possum hoc loco subtrahere, quod mihi occurrit ex Politicis Plutarchi, quo loco monet, eum, qui sit in fitimo corporis habitu, industrium sibi pro socio debere sumere, vt quondam Nicias Lamachus. Siquidem proditum est memorie, his artibus Geryonem admirabilem fuisse, qui multa crura, pluresque manus atq; oculos habere dicebatur, vnico tamen animo atq; cōsilio regni sui fines moderaretur. Hæc ferè Plutarchus. Cæterum aiunt Geryones ab Hercule vinci nunquā potuisse, nisi separatos & à se distinctos, ex quo perspicuum fit, quàm firmus & inuictus sit vnanimus ille animorum & voluntatum quasi nexus atq; consensus: Vniuersi quippè concordés inuicti, qui singuli debiles, & nullius sunt roboris. Sic enim, vt Philosophi loquuntur, Vnita virtus valetior est seipsa dispersa. Lege Pierium lib. Hieroglyph. 32. c. De tricipite.

Geryō eum
tricornem.

